

ZAPISNIK

sa 12. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore, održane 3. juna 2013. godine

Sjednica je počela u 10.05 časova.

Predsjedavao je Aleksandar Damjanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici: Zoran Vukčević, Zoran Jelić, Rešid Adrović, Filip Vuković, Almer Kalač, Fatmir Gjeka, Strahinja Bulajić, Milutin Đukanović, Srđan Milić i Mladen Bojanić.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici: Damir Šehović i Nebojša Medojević.

Sjednici su, u svojstvu predstavnika predlagača, prisustvovali: Milojica Dakić - guverner Centralne banke Crne Gore (CBCG), Valentina Ivanović - direktorka Direkcije za finansije, računovodstvo i kontroling CBCG, Slobodan Perović - predsjednik Komisije za koncesije i Radonja Minić - savjetnik ministra u Ministarstvu ekonomije.

U skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednici Odbora prisustvovao je Goran Krivokapić - predstavnik NVO „ Institut Alternativa“.

Rad sjednice pratili su predstavnici medija.

Predsjednik Odbora je konstatovao da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje.

Takođe, konstatovao je da je predlog dnevnog reda, putem mejla dopunjen sa tačkom - Inicijativa za održavanje kontrolnog saslušanja ministra ekonomije, ministra saobraćaja i pomorstva i ministra kulture, koju je podnio poslanik Mladen Bojanić.

Za sjednicu je utvrđen slijedeći

DNEVNI RED:

-Usvajanje zapisnika sa 9. sjednice Odbora-

1. GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU CENTRALNE BANKE CRNE GORE ZA 2012. GODINU;
 - Finansijski izvještaj Centralne banke Crne Gore za 2012. godinu, sa mišljenjem nezavisnog spoljnog revizora (na uvid);
 - Izvještaj o stabilnosti finansijskog sistema za 2012. godinu (na uvid) i
 - Izvještaj o stabilnosti cijena za 2012. godinu (na uvid)
2. INICIJATIVA ZA ODRŽAVANJE KONTROLNOG SASLUŠANJA MINISTRA EKONOMIJE, MINISTRA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA I MINISTRA KULTURE O IZDATIM DRŽAVNIM GARANCIJAMA U 2010. I 2011. GODINI, koju je podnio poslanik Mladen Bojanić
3. IZVJEŠTAJ O RADU KOMISIJE ZA KONCESIJE U 2012. GODINU, (na uvid) i
4. TEKUĆA PITANJA

- Zapisnik sa 9. sjednice Odbora, usvojen je bez primjedbi.

Prva tačka - GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU CENTRALNE BANKE CRNE GORE ZA 2012. GODINU

Predsjednik Odbora podsjetio je da je, Skupštini, odnosno Odboru u skladu sa članom 39 stav 1 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore dostavljen Izvještaj o radu CBCG za 2012. godinu na razmatranje, kao i da su u skladu sa članom 39 stav 3 dostavljeni: Izvještaj o stabilnosti finansijskog sistema za 2012. godinu i Izvještaj o stabilnosti cijena za 2012. godinu, radi informisanja. Takođe, podsjetio je da je Finansijski izvještaj CBCG za 2012. godinu, sa mišljenjem nezavisnog spoljnog revizora dostavljen u skladu sa članom 71 stav 6 Zakona o CBCG, radi upoznavanja.

Guverner Centralne banke Crne Gore, Milojica Dakić, upoznao je Odbor sa radom i finansijskim rezultatima Centralne banke u 2012. godini.

U raspravi su učestvovali poslanici: Aleksandar Damjanović, Mladen Bojanić Zoran Vukčević, Zoran Jelić i Srđan Milić.

Nakon rasprave, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

IZVJEŠTAJ

Guverner Centralne banke, Milojica Dakić u uvodnom obrazloženju osvrnuo se na makroekonomski ambijent i stanje crnogorske privrede, ostvarivanje politike Centralne banke Crne Gore u prethodnoj godini, makroekonomske prognoze za 2013. godinu, kao i politiku ove institucije u tekućoj godini.

Ukazao je da je u toku 2012. godine ekonomski rast bio ispod očekivanja, da je nastavljena tendencija rasta javnog duga, opadanja kreditne aktivnosti, rasta nelikvidnosti privrede i prelivanja negativnih šokova iz regiona i EU. Naveo je da je procjena CBCG da je stopa rasta BDP-a u 2012. godini bila u rasponu od -0,5% do 0,3%. Konstatovao je da je industrijska proizvodnja ostvarila pad od 7,1%, da sektor proizvodnje električne energije bilježi rast od 1,4%, dok je najveći rast u sektoru prerađivačke industrije, ali u kojoj je uprkos rastu proizvodnje duvanskih proizvoda od 276,7%, zabilježen pad od 10,1%. Neto priliv SDI u prethodnoj godini je za 16,6 % viši nego u 2011. godini, i iznosio je 13,6% BDP-a. Takođe, konstatovao je da je nastavljen trend rasta u sektoru turizma, odnosno da je Crnu Goru posjetilo 4,8% više turista u odnosu na 2011. godinu. Ukazao je da je u protekloj godini inflacija bila 5,1% i da je značajno povećanje cijena rezultat administrativnog povećanja cijene električne energije, povećanja akciza na određene proizvode, kao i visokih cijena poljoprivrednih proizvoda nastalih kao posljedica vremenskih nepogoda tokom prošle godine. Takođe, ukazao je da je likvidnost bankarskog sektora u 2011. godini bila na zadovoljavajućem nivou, da su ukupni krediti na kraju godine iznosili 1.862 mil. €, i da su u odnosu na prethodnu godinu smanjeni za 4,76%. Navedeno je i da nekvalitetni krediti bilježe rast od 7,9%, da je nastavljena restriktivna kreditna politika, kao i prodaja i izmiještanje dijela kreditnog portfolija faktoring kompanijama ili majkama bankama. Ukupni depoziti banaka na kraju 2012. godine su povećani za 9% u odnosu na prethodnu

godinu. Podatak da su depoziti fizičkih lica povećani za 10,97%, ocijenio je, mogao bi poslužiti kao indikator da je kriza povjerenja prošla.

Usljed usporavanja oporavka i materijalizacije scenarija nižeg rasta, na predlog Vlade i resornog ministarstva, Skupština Crna Gore, u maju 2012. godine, usvojila je rebalans budžeta za 2012. godinu i set fiskalnih mjera, koji ima za cilj usklađivanje troškova sa smanjenim prihodima budžeta. Guverner Centralne banke, naveo je podatke da je budžetski deficit u 2012. godini povećan i iznosio je 4,9% BDP-a, kao i da je državni dug u odnosu na 2011. godinu uvećan za 14,6% i iznosi 51,1%. Naveo je da iako je učešće državnog duga u BDP-u niže nego u velikom broju zemalja članica EU, prisutna je doza zabrinutosti zbog brzog rasta učešća državnog duga u BDP-u, kao i rizika daljeg aktiviranja pojedinih garancija. S obzirom na visoke kamatne stope, guverner je naglasio da je CBCG u domenu svojih nadležnosti, privremenom mjerom, definisala maksimalnu kamatnu stopu na bankarske kredite. Regulatorne aktivnosti CBCG, koje se odnose na sektor bankarstva, bile su skoncentrisane na unaprjeđenje regulatornog okvira u cilju njegove harmonizacije sa propisima EU, sa međunarodnim standardima Bazela II i Bazela III, kao i implementaciju međunarodnih računovodstvenih standarda i međunarodnih principa poslovanja u ovoj oblasti. Guverner je naveo da će se ključni izazov u 2013. godini, kao i prethodne godine, odnositi na fiskalnu stabilnost.

Guverner je, na kraju izlaganja, informisao Odbor da je CBCG poštovala zaključake Skupštine Crne Gore (broj: 33/12-2/48) koji se odnose na interne mjere za smanjenje troškova poslovanja u uslovima ekonomske krize i smanjila naknade zaposlenima, navodeći da su prosječna primanja niža od primanja u centralnim bankama zemalja regiona, kao i da su manja od zarada u poslovnim bankama.

Odbor je konstatovao da je inflacija u prethodnoj godini bila na veoma visokom nivou i izrazio zabrinutost zbog porasta državnog duga. Istaknuto je da je visina javnog duga prikazana bez iznosa garancija i naglašeno da se procjena BDP-a razlikuje i od procjene po negativnom scenariju Vlade Crne Gore. Odbor je, takođe, konstatovao da je prosječna ponderisana efektivna aktivna kamatna stopa na ukupno odobrene kredite, koja je iznosila 9,47%, previsoka.

Na sjednici je bilo mišljenja da je negativni poslovni rezultat bankarskog sektora u iznosu od 56,5 mil. €, prije svega rezultat nesolidarnosti banaka po pitanju smanjenja zarada sa ostatkom društva, odnosno visokih operativnih troškova, što se između ostalog navodi u izvještaju. Zbog međuzavisnosti bankarskog sistema i realne ekonomije, ostvaren je visoki negativni rezultat crnogorske privrede, u iznosu od 160 mil. €. Poslanici su bili mišljenja i da je kamatni spread na veoma visokom nivou, kao i da su povodom visine iznosa nekvalitetnih kredita i kašnjenja sa otplatom neophodne hitne mjere. U odnosu na dobitak u sektoru osiguranja, u iznosu od 2,6 mil. € i pozitivnog rezultata mikrokreditnih finansijskih institucija, u iznosu od 2,42 mil. €, poslanici su ukazali na potrebu za boljom redistribucijom dohotka. Prosječna ponderisana efektivna pasivna stopa MFI koja iznosi preko 28% ocijenjena je previsokom i predloženo da se ista, u domenu nadležnosti CBCG i državnih organa dovede na prihvatljiviji nivo, a dovedena je u pitanje i svrshodnost postojanja MFI-ja.

Tokom rasprave postavljena su pitanja koja su se odnosila na: uticaj najavljenog povećanja iznosa PDV-a na stopu inflacije, mjere za ograničenje visine kamatne stope, projekciju stranih direktnih investicija za 2013. godinu, očekivani trend štednje i td.

Povodom razmatranja Izvještaja najavljena je mogućnost podnošenja zaključaka.

U skladu sa Zakonom o CBCG, Odbor se, prilikom razmatranja Izvještaja o radu CBCG za 2012. godinu, upoznao i sa: Finansijskim izvještajem CBCG, sa mišljenjem nezavisnog spoljnog revizora; Izvještajem o stabilnosti finansijskog sistema i Izvještajem o stabilnosti cijena.

Nakon glasanja, pet glasova „za“ i pet glasova „uzdržan“, Izvještaj o radu Centralne banke Crne Gore u 2012. godini nije dobio potrebnu većinu.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Mladen Bojanić.

Druga tačka - INICIJATIVA ZA ODRŽAVANJE KONTROLNOG SASLUŠANJA MINISTRA EKONOMIJE, MINISTRA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA I MINISTRA KULTURE O IZDATIM DRŽAVNIM GARANCIJAMA U 2010. I 2011. GODINI, koju je podnio poslanik Mladen Bojanić

Poslanik Mladen Bojanić, obrazložio je razloge za podnošenje Inicijative za održavanje kontrolnog saslušanja: ministra ekonomije, ministra saobraćaja i pomorstva i ministra kulture, u cilju pribavljanja dodatnih informacija o načinu i uslovima pod kojima su garancije odobrene, imajući u vidu dileme koje je izazvala rasprava na sjednici Odbora održanoj 27. maja 2013. godine o Izvještaju Državne revizorske institucije o reviziji državnih garancija Vlade Crne Gore izdatih u 2010. i 2011. godini.

Poslanik Bojanić je, takođe, naveo da, pored navedenih ministara, na sjednicu treba pozvati i ministra finansija i predstavnika Komisije za kontrolu državne pomoći.

Poslanik Aleksandar Damjanović predložio je da se, ukoliko Odbor odluči da održi kontrolno saslušanje, sagleda mogućnost da se na sjednicu pozovu i bivši ministri iz navedenih resora. Takođe, podsjetio je da se Odluka o kontrolnom saslušanju, u skladu sa članom 75 Poslovnika Skupštine Crne Gore, donosi većinom glasova od ukupnog broja članova Odbora.

Nakon glasanja, sa pet glasova „za“, četiri „protiv“ i jednim „uzdržanim“ glasom, Odbor nije donio Odluku o održavanju kontrolnog saslušanja ministra ekonomije, ministra finansija, ministra saobraćaja i pomorstva i ministra kulture o izdatim državnim garancijama u 2010. i 2011. godini.

Poslanik Srđan Milić je, najavio da će Nacrt ocjena i stavova povodom razmatranja Izvještaja DRI o reviziji „Državne garancija Vlade Crne Gore izdate u 2010. i 2011. godini“, koji je dostavljen članovima Odbora na 10. sjednici, a potom i putem mejla podnijeti u formi predloga. Takođe, zatražio je da se navedeni predlog uvrsti u dnevni red naredne sjednice.

Treća tačka - IZVJEŠTAJ O RADU KOMISIJE ZA KONCESIJE U 2012. GODINU, (na uvid)

U uvodnom izlaganju, predsjednik Komisije za koncesije dao je napomene o Godišnjem izvještaju o radu Komisije za koncesije za 2012. godinu.

U raspravi su učestvovali poslanici: Aleksandar Damjanović, Mladen Bojanić i Filip Vuković.

Nakon rasprave, Odbor je odlučio da podnese Skupštini sljedeći

I Z V J E Š T A J

Predsjednik Odbora podsjetio je da se Izvještaj o radu Komisije za koncesije za 2012. godinu, u skladu sa članom 16 Zakona o koncesijama, dostavlja Skupštini na uvid.

U uvodnom obrazloženju, predsjednik Komisije za koncesije ukazao je da je Komisija u prethodnoj godini, u okviru svoje nadležnosti, rješavala dostavljene prigovore i žalbe učesnika u postupku davanja koncesija i vodila registar ugovora o koncesijama. U 2012. godini registrovano je devet novih ugovora, od čega je tokom prošle godine zaključeno sedam, dok su dva ugovora iz prethodnog perioda. Od sedam novih koncesionih ugovora, Komisija je razmatrala prigovor na jedan, i to Konzorcijuma „Hajla“ iz Rožaja“, izjavljen na Rang listu Uprave za šume – Pljevlja, po javnom oglasu za davanje koncesija za korišćenje šuma, izgradnju i održavanje šumskih saobraćajnica u Upravi za šume – P.J. Rožaje, za 2012. godinu. Raskinuto je pet ugovora, od kojih se dva odnose na korišćenje voda, a tri za korišćenje šuma. Naglasio je da je stepen utroška budžetskih sredstava Komisije iznosio 84,20% i da je ukupan prihod po osnovu koncesionih naknada za 2012. godinu iznosio 12.706.115,31 €, što je za 12.993.193,92 € manje u odnosu na 2011. godinu. Kao osnovni razlog za ovoliko smanjenje prihoda od koncesija, predsjednik Komisije, naveo je smanjenje aktivnosti u sektoru građevinarstva. Istakao je, takođe, da je Komisija u saradnji sa Ekonomskom komisijom za Evropu –UNECE (engl. United Nations Economic Commission for Europe), iz Ženeve i Privrednom komorom Crne Gore, organizovala prvi međunarodni skup posvećen „Korišćenju privatno javnog partnerstva u Jugoistočnoj Evropi i Crnoj Gori“.

Odbor je iskazao nezadovoljstvo povodom lošeg stanja u oblasti koncesija prikazanom u Izvještaju i konstatovao da postoji potreba za zakonodavnom inicijativom, kojom bi se proširile nadležnosti, ali i odgovornosti Komisije, u smislu podnošenja godišnjeg izvještaja o radu Skupštini Crne Gore na usvajanje. Takođe je izraženo nezadovoljstvo stepenom transparentnosti i praćenja izvršavanja obaveza iz ugovora o koncesijama i ocijenjeno da je potrebno redefinisati postojeća zakonska rješenja. Poslanike je interesovalo zašto je došlo do drastičnog pada prihoda po osnovu koncesionih naknada i to za oko 50 % u odnosu na 2011. godinu, s obzirom da je u istom periodu, prema procjenama Centralne banke Crne Gore, zabilježena stagnacija BDP-a u rasponu od -0,5% do 0,3% i rast neto priliva stranih direktnih investicija za 16,6

% Odbor je konstatovao da se ovoliki pad prihoda od koncesija ne može pravdati samo padom industrijske proizvodnje u 2012. godini za 7,1%. Takođe, Odbor je ukazao da je sektor građevinarstva u 2012. godini, bez obzira na smanjenje aktivnosti u odnosu na 2011. godinu, zabilježio povećanje ukupnih prihoda za 2,1%. Polazeći od podatka da je toku 2010, 2011. i 2012. godine raskinuto 10% od ukupnog broja ugovora, poslanike je zanimalo da li su kod preostalih 90% ugovora izvršene obaveze koncesionara, kao i da li je Komisija, polazeći od člana 11 stav 3 Zakona o koncesijama, koji se odnosi na njene nadležnosti, propustila da da dodatna odobrenja za produženje roka koncesija, prostora za obavljanje koncesione djelatnosti i davanja koncesija pratećih mineralnih sirovina. Poslanike je interesovalo da li se poštuju ugovorne obaveze koje, između ostalih, proističu iz ugovora sa firmama D.O.O „Vektra Jakić“ Pljevlja, D. O. O. „Karapidis brosc“ Spaić Žabljak i td. Sa tim u vezi, ocijenjeno je da je potrebno da se preispitaju ugovori kod kojih se ugovorne obaveze ne ispunjavaju. Takođe, istaknuto je da manji prihod od koncesija u 2012. godini u odnosu na 2011. godinu predstavlja skoro polovinu projektovanih prihoda koji se planiraju ostvariti povećanjem stope PDV-a sa 17% na 19%.

Odbor je ukazao na mogućnost održavanja konsultativnog saslušanja za oblast koncesija, u cilju šireg sagledavanja stanja u ovoj oblasti.

Četvrta tačka - TEKUĆA PITANJA

- a) Dogovoreno je da se na narednoj sjednici Odbor izjasni o predlogu, ocjena i stavova povodom razmatranja Izvještaja o reviziji državnih garancija Vlade Crne Gore izdatih u 2010. i 2011. godini;
- b) Takođe, predsjednik Odbora je obavijestio članove Odbora da će se na narednoj sjednici razmotriti: Predlog zakona o porezu na promet nepokretnosti i Predlog zakona o sprječavanju nelegalnog poslovanja. Odbor će se izjasniti o Predlogu zakona o izmjenama i dopuni Zakona o porezu na dodatu vrijednost sa amandmanima Vlade (tri);
- c) Dogovoreno je da se održi radni sastanak članova Odbora sa predstavnicima Državne revizorske institucije oko realizacije skupštinskih zaključaka (broj 00-72/12-2/36 od 22. februara 2013.godine). Termin održavanja sastanka odrediće se naknadno.
- d) Takođe, dogovoreno je da Služba Odbora pripremi Nacrt izmjena i dopuna Zakona o energetici u skladu sa dogovorom sa 10. sjednice na kojoj je razmatrana Informacija o postupanju elektroenergetskih subjekata po nalogima Regulatorne agencije za energetiku.

* * *

Sjednica je završena u 12.50 časova.

00-63-7/13-
SEKRETAR ODBORA
Nađa Vukićević

PREDSJEDNIK ODBORA
mr Aleksandar Damjanović

**12. sjednica Odbora za ekonomiju, finansije i budžet,
održana 3. juna 2013. godine
REZULTATI GLASANJA**

O PREDLOZIMA AKATA			
NAZIVI AKATA	„ZA“	„PROTIV“	„UZDRŽAN“
GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU CENTRALNE BANKE CRNE GORE ZA 2012. GODINU	Zoran Vukčević Zoran Jelić Filip Vuković Rešid Adrović Almer Kalač		Milutin Đukanović Strahinja Bulajić Aleksandar Damjanović Srđan Milić Mladen Bojanić
INICIJATIVA ZA ODRŽAVANJE KONTROLNOG SASLUŠANJA MINISTRA EKONOMIJE, MINISTRA FINANSIJA, MINISTRA SAOBRAĆAJA I POMORSTVA I MINISTRA KULTURE O IZDATIM DRŽAVNIM GARANCIJAMA U 2010. I 2011. GODINI, koju je podnio poslanik Mladen Bojanić	Milutin Đukanović Strahinja Bulajić Aleksandar Damjanović Srđan Milić Mladen Bojanić	Zoran Vukčević Zoran Jelić Filip Vuković Rešid Adrović	Almer Kalač